

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Klinik Uygulamasında Öğrencilerin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi

Emine GEÇKİL¹ Elanur KALECİ² Muradiye ALDEM BUDAK³

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye, egeckil@erbakan.edu.tr

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye, ekaleci@erbakan.edu.tr (Sorumlu Yazar /Corresponding Author)

³Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye, maldem@erbakan.edu.tr

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 19.10.2020

Kabul: 27.12.2020

Yayın: 25.04.2021

Anahtar Kelimeler:

İletişim,
Öğrenci Hemşire,
Klinik Uygulama.

Amaç: Bu çalışma hemşirelik üçüncü sınıf öğrencilerinin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi'nin klinik uygulamasında iletişim becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla planlandı.

Yöntem: Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersini alan(n=115) öğrenciler ile tanımlayıcı tipte yapıldı. Veriler klinik uygulama öğretim rehberi içinde yer alan "İletişim Becerileri" değerlendirme formu ile toplandı. Araştırmada Öğrencilerin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi klinik uygulama rehberi "İletişim Becerileri" değerlendirme formu yanıtları içerik analizi yöntemi kullanılarak değerlendirildi. Veriler yüzde, ortalama ve standart yapma ile analiz edildi.

Bulgular: Öğrencilerin %79.1'inin kadın ve %56.5'inin 19-20 yaşlarında olduğu belirlendi. Araştırmada öğrencilerin %41.74'ü agresif, stresli, ağlayan ve ajite çocuklar ile %46.96'si ise ajite, sinirli, gergin ebeveynler ile iletişim kurmakta zorlandıklarını ifade etti. Öğrencilerin %64.35'i iletişim konusundaki yaşadıkları sorunları genel iletişim becerilerini geliştirerek çözebilmeyi hedeflemektedir.

Sonuç: Öğrenciler klinik uygulamada sinirli, gergin, ajite özellikteki çocuk ya da ebeveyn ile iletişim kurmakta zorlanmaktadır. Öğrencilere iletişim konusunda seminer ve eğitimlerin verilmesi ve bu konuda simülasyon temelli eğitimlerin planlanması önerilmektedir.

Evaluation of Students' Communication Skills in The Clinical Practice of Child Health and Disease Nursing Course

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 19.10.2020

Accepted: 27.12.2020

Published: 25.04.2021

Keywords:

Communication,
Nursing Student,
Clinical Practice.

Objective: This study was planned to evaluate the communication skills of third grade nursing students in the clinical practice of Pediatric Nursing Course.

Method: The research was conducted in a descriptive type with students who took the Child Health and Disease Nursing Course (n = 115) in the spring semester of the 2018-2019 academic year. The data were collected using the "Communication Skills" evaluation form included in the clinical practice teaching guide. In the study, the responses of the students' pediatric nursing course clinical practice guideline "Communication Skills" evaluation form were evaluated using the content analysis method. Data were analyzed by percentage, mean and standardization.

Results: It was determined that 79.1% of the students were female and 56.5% were 19-20 years old. In the study, 41.74% of the students stated that they had difficulty in communicating with aggressive, stressed, crying and agitated children and 46.96% with agitated, angry and tense parents. 64.35% of the students aim to solve their communication problems by improving their general communication skills.

Conclusion: In clinical practice, students have difficulty in communicating with a nervous, agitated child or parent. It is recommended that the students be given seminars and trainings on communication and planning simulation based trainings on this subject.

Atf/Citation: Geçkil, E., Kaleci E. & Aldem Budak, M. (2021). Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinin klinik uygulamasında öğrencilerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi, *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1), 9-19.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). (CC BY-NC 4.0)

GİRİŞ

İletişim: “Duygu, düşünce ya da bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır (Türk Dil Kurumu –TDK, 2020). Bir başka tanıma göre ise iletişim, iki kişinin duygu, düşünce ve bilgilerin paylaşılması ve birbirini anlamasından oluşan bir süreçtir (Akgün ve Çetin, 2018). İletişim; insanın bulunduğu ortama uyum sağlayabilmesi, hayatını sürdürebilmesi, sorunlarını çözebilmesi için gerekli olan önemli kavramlardan biridir. İletişim becerisi ise, insanların iletişim kurarken mesajları doğru bir şekilde karşı tarafa aktarabilmesidir (Negi ve ark., 2017). İletişim, insanların birbirleriyle ilişki kurmalarını sağlayan en önemli unsurdur. Sağlık hizmeti veren ekip üyelerinin iletişim alanında kendisini geliştirmesi sağlık hizmetlerinin etkili bir şekilde verilebilmesini sağlar. Sağlık ekibi üyeleri sözel ve sözel olmayan iletişim yöntemlerini kullanarak kendini doğru bir şekilde ifade edebilmeli, bakım verdiği birey ile etkili bir iletişim kurabilmeli ve empati yoluyla bireyi anlamaya çalışmalıdır (Elkin ve ark., 2016).

Hemşirelik bir yardım mesleğidir. (Kutlu ve ark., 2010). Karşılıklı güvene dayalı bir iletişimi içinde, bir bireyin bakım gereksinimlerini tanımlamak, başetme becerilerini geliştirmek ve gereksinimlerini karşılayabilir hale gelmesini sağlamak ve bireyi bütüncül yaklaşımla ele almak yardım etmenin temelini oluşturmaktadır (Ergin ve ark., 2009; Şahin ve Özdemir, 2015). Hemşirelik mesleği iletişim becerilerine oldukça önem veren mesleklerdendir. Hemşirenin bireyi anlaması, problem çözme becerisi geliştirmesi, kaliteli bakım sunması ve bireye yardım etmesi için iletişim becerilerini geliştirmesi gerekmektedir (Molu ve ark., 2019; Omura ve ark., 2019). Hemşirelik mesleğinde bakım kalitesinin yükseltilmesi, öncelikle olumlu kişilerarası ilişkilerin başlatılması ile mümkündür. Yapılan çalışmalar, hemşirelerin etkili kişilerarası ilişkiler ve iletişim becerisi geliştirmesinin, hasta memnuniyetinin artması, hastalık ve tedaviye uyum, iyileşme motivasyonunun artması gibi olumlu etkileri olduğunu göstermektedir (Boscart 2009; Collins 2009; Negi ve ark., 2017; Primadianty ve ark., 2020). Hemşirelerin farklı yaş ve özellikteki hasta ve yakınları ile iletişim kurma becerilerinin gelişmesi hemşirelik eğitiminin önemli bir hedefidir. Bu hedefe ulaşmak için Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dersi kapsamında öğrencilerin çocuk ve ebeveynleri ile iletişim becerilerinin geliştirilmesi önemlidir.

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi hemşirelikte lisans programının üçüncü sınıfında yer alan teorik ve klinik uygulamadan oluşan bir derstir. Hemşirelikte iletişim becerilerinin öğrenilmesi eğitim süreci içinde başlar. Uygulamaya dayalı tüm disiplinlerin eğitim programlarında olduğu gibi teorik bilgi ve klinik deneyim hemşirelik eğitiminin birbirini tamamlayan ayrılmaz parçalarıdır. Öğrenciler teorik bilgilerini klinik alanda deneyimleyerek yeni bilgi, beceri ve tutumlar geliştirir (Arslan ve ark., 2018). Klinik uygulama öğrencilerin, sağlıklı/hasta birey ile profesyonel nitelikte iletişim kurmalarına profesyonel bilgi ve becerilerinin güçlenmesine, problem çözme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır (Ateş ve ark., 2017). Hemşirelik öğrencilerinin hem teorik dersler hem de klinik uygulamalar sırasında kendine güven ve saygılarının artması, kişisel ve mesleki yönden gelişmeleri hedeflenir (Söğüt ve ark., 2018). Bu süreçte; öğrencilerin klinik uygulamada iletişim becerilerini geliştirebilmesi için öğretim elemanları tarafından desteklenmesi ve rehberlik edilmesi önemlidir. (Aydın ve Argun, 2010; Süt ve ark., 2015). Ayrıca öğrencilerin iletişim ve iletişim becerileri konusunda eksikliklerinin giderilmesi ve deneyim kazanmaları için simülasyon gibi farklı öğretim yöntemlerinin kullanılması gerekmektedir. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin hedeflerinden birisi de öğrencilerin çocuk ve ebeveynlerle etkili iletişim kurma becerilerinin gelişmesidir. Bu hedef kapsamında klinik uygulamada öğrencilerin çocuk ve ebeveynleri ile iletişimde yaşadıkları sorunların belirlenmesi bu sorunlara yönelik çözüm yolları bulunmasına katkı sağlayabilir.

AMAÇ

Bu çalışma hemşirelik üçüncü sınıf öğrencilerinin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi'nin klinik uygulamasında iletişim becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla planlandı.

YÖNTEM

2018-2019 eğitim-öğretim yılında, hemşirelik üçüncü sınıf öğrencilerinin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersiklinik uygulama rehberlerinde iletişim becerilerinin değerlendirildiği araştırmatanımlayıcı tiptedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Konya ilinde bulunan bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi'nde eğitimine devam eden Hemşirelik Bölümü üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, çalışmaya katılmayı kabul eden Hemşirelik Fakültesi üçüncü sınıf öğrencilerinden Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersini alan ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi Klinik Uygulama rehberini eksiksiz dolduran 115 öğrenci oluşturdu.

Veri Toplama Araçları

Veriler Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi'nin klinik uygulama rehberi (portfolyo şeklinde) içinde yer alan öğrencilerin kendilerini değerlendirme kapsamında doldurduğu "İletişim Becerileri" değerlendirme formlarını inceleme yolu ile toplandı (Erdemir ve ark., 2019). Formda öğrencilerin iletişim becerilerini değerlendirme amacına yönelik 9 boşluk doldurulmalı ifade yer almaktadır. Öğrenciler klinik uygulamalarını göz önüne alarak çocuk, aile veya ekip içerisindeki iletişimlerini değerlendirdiler. İfadeler örneğin "Deneyimlerimi düşündüğümde en çok... özellikteki çocuklarla iletişim kurabiliyorum", "Deneyimlerimi düşündüğümde en çok... özellikteki ebeveynlerle iletişim kurmakta güçlük çekiyorum", "Deneyimlerimi düşündüğümde ekipte en çokkonusundailişimde kendimi rahat ve yeterli hissediyorum" vb. şeklindeydi. Ayrıca öğrencilerden iletişim alanında yaşadıkları sorunu tanımlamaları ve bu soruna yönelik problem çözme stratejileri geliştirmeleri istendi.

Verilerin Analizi

Araştırmada öğrencilerin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi'nin klinik uygulama rehberi "İletişim Becerileri" değerlendirme formu yanıtları içerik analizi yöntemi kullanılarak değerlendirildi. İçerik analizi nesnelve sistematik bir biçimde bütün materyallerin incelenmesini sağlayan bilimsel bir yaklaşım olarak tanımlanır. İçerik analizinin en belirgin özelliklerinden biri bulguların sayısallaştırılarak nicel sonuçlar üretilmesine katkı sağlayabilmesi ve araştırma sonuçlarının nitel betimlemeler şeklinde de ortaya konulabilmesidir (Bengtsson, 2016). Ortaya konulan değişkenler ve analizler, araştırma yapılan konudaki eğilimler hakkında kapsamlı bilgiler elde edilmesini sağlamaktadır (Lac, 2016). İçerik analizinde, dört aşama bulunmaktadır. Bunlar; dökümanlardan elde edilen verilerin işlenmesi, verilerin kodlanması, temaların oluşturulması, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Erlingsson ve Brysiewicz, 2017). Araştırmada öğrencilerin "İletişim Becerileri" değerlendirme formu yanıtlarına göre kodlamalar yapıldı ve bu kodlamalardan yola çıkılarak çeşitli temalara ulaşıldı. Bu aşamadan sonra veriler düzenlenerek, temalara göre gruplandı ve veriler sayısal hale getirildi. Son olarak, öğrencilerin iletişim becerileri ile ilgili elde edilen bulgular kapsamlı şekilde yorumlandı. Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayar ortamında sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma ile analiz edildi.

Etik

Araştırmanın yapılabilmesi için kurumizni ve araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden sözel onamları alındı. Araştırmaya başlıdan önce öğrencilere araştırmanın amacı ve uygulama şekli ile ilgili bilgi verildi.

BULGULAR

Öğrencilerin %79.1'i kadın ve %56.5'i 19-20 yaşlarındadır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.58±.79'dur (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Özellikler	Sayı	%
Cinsiyet		
Kadın	91	79.1
Erkek	24	20.9
Yaş (Ort=20.58±.79)		
19-20	65	56.5
21-23	50	44.5
Toplam	115	100.0

Öğrencilerin %30'u Çocuk İntaniye, %27'si Çocuk Endokrinoloji-Nöroloji, %26.1'i Genel Pediatri kliniklerinde uygulama yapmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerinin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Klinik Uygulama Rotasyon Yerleri Dağılımı

Klinikler	Sayı*	%**
Çocuk Onkoloji-Hematoloji	15	13.04
Çocuk Endokrinoloji-Nöroloji	31	27.00
Genel Pediatri	30	26.10
Çocuk İntaniye	35	30.43
Çocuk Yoğun Bakım	11	9.56
Yenidoğan Yoğun Bakım	12	10.43
Çocuk Cerrahi	14	12.17
Çocuk Acil	18	15.65
Doğum Sonu	17	14.78
Diğer ***	47	40.87

*Her öğrenci iki rotasyon yaptığından toplam sayı öğrenci sayısından fazladır.

**Yüzdeler toplam öğrenci sayısı (N=115) üzerinden hesaplanmıştır.

***Solunum Fonksiyon Testi, Allerji Polikliniği, Sağlıklı Çocuk Kreş, Engelli Çocuk Rehabilitasyon Merkezi

Öğrencilerin iletişim alanında verdikleri yanıtlar içerik analizi yapılarak değerlendirildi. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi'nin klinik uygulama rehberi "İletişim Becerileri" değerlendirme formunun her sorusuna ve iletişim sorunlarına yönelik öğrencilerin geliştirdikleri problem çözme stratejilerine göre kodlamalar yapıldı ve bu kodlamalardan yola çıkılarak çeşitli temalara ulaşıldı. Araştırmamızda oluşturulan temalara örnek verecek olursak; öğrencilerin en iyi iletişim kurabildikleri çocuk kodlamasına ilişkin yaş grubu temaları (0-6 yaş, 6-18 yaş), iletişime açık, girişken, neşeli çocuk gibi temalar oluşturuldu. Bu temalara göre gruplanan veriler sayısal hale getirildi (Tablo 3).

Araştırmamızın verilerine göre; öğrencilerin %58.26'sı en iyi iletişime açık, girişken, neşeli çocuklarla iletişime geçebilirken %41.74'ü agresif, stresli, ağlayan ve ajite çocuklar ile iletişim kurmakta zorlandıklarını belirtti. Öğrencilerin %53.91'i 0-6 yaş grubu çocukla iyi iletişim kurabilirken %28.70'i bu yaş grubu ile iletişimde kurmakta zorlanmaktadır. Öğrencilerin %46.96'sı en iyi iletişim kurabildikleri ebeveyn grubunu iletişime açık, meraklı, konuşkan ebeveynler olarak tanımlarken,

%46.96'sı ajite, sinirli, gergin ebeveynler ile iletişim kurmakta zorlandıklarını ifade etti. Öğrencilerin %26.09'u çocuk ve aile ile hastalığın prognozu konusunda konuşmakta zorluk yaşamaktadır. Öğrencilerin %40'ı ekip içinde iletişim konusunda klinik çalışma düzeni (görev paylaşımı, tedavi vb.) konusunda kendini rahat ve yeterli hissederken, %25.22'si klinik çalışma düzeni (görev paylaşımı, tedavi vb.) hakkında kendini rahatsız ve yetersiz hissettiklerini belirtti. Öğretim elemanı ile iletişim konusunda ise öğrencilerin %39.13'ü vaka tartışma ve ziyaret esnasında kendilerini rahat hissederken, %31.30'u aynı konuda kendilerini rahatsız hissettiklerini ifade etti. Öğrencilerin %64.35'i iletişim konusundaki yaşadıkları sorunları genel iletişim becerilerini geliştirerek çözebilmeyi hedeflemektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi Klinik Uygulama Rehberi "İletişim Becerileri" Değerlendirme Formuna Verdikleri Cevaplara Göre Oluşturulan Temalar

Temalar*	Temaları İfade Eden Öğrencilere Ait Bulgular	
	Sayı	%
En İyi İletişim Kurulabilen Çocuk		
İletişime açık, girişken, neşeli	67	58.26
0-6 yaş grubu çocuk	62	53.91
6-18 yaş grubu çocuk	26	22.61
İletişim Kurmakta Zorluk Çekilen Çocuk		
Agresif, stresli, ağlayan ve ajite çocuk	48	41.74
İçine kapalı iletişim kurmak istemeyen çocuk	27	23.48
Nörolojik ve kronik hastalığı olan çocuk	20	17.39
Beyaz önlük/hemşire korkusu olan çocuk	8	6.96
0-6 yaş grubu çocuk	33	28.70
6-18 yaş grubu çocuk	14	12.17
En İyi İletişim Kurulabilen Ebeveyn		
İletişime açık, meraklı, konuşkan ebeveyn	54	46.96
Anlayışlı, güler yüzlü, bakıma izin veren ebeveyn	42	36.52
Tanıyı kabullenmiş, kliniğe oryante öğrenmeye istekli, ilgili ve bilgili ebeveyn	27	23.48
Tüm ebeveynler	11	9.57
İletişim Kurmakta Zorluk Çekilen Ebeveyn		
Ajite, sinirli, gergin ebeveyn	54	46.96
Tedirgin, panik, korkan, bilgi eksikliği olan, çocuğu yeni tanı almış ve hastalığı kabullenmemiş ebeveyn	37	32.17
İletişime kapalı, isteksiz ebeveyn	20	17.39
Öğrenciye önyargılı ebeveyn	11	9.57
Diğer (Babalar, ileri yaş ebeveyn, kronik hasta çocuğun ebeveyni)	8	6.96
Çocuk ve aile ile iletişimde güçlük yaşanan konu		
Hastalık prognozu	30	26.09
Cinsellik	16	13.91
Hastalık ve tedavi hakkında konuşma	13	11.30
Ekip içinde iletişimde rahat ve yeterli hissedilen konu		
Klinik çalışma düzeni (Görev paylaşımı, tedavi vb.)	46	40.00
Bilgi alış veriş	39	33.91
Her konuda	11	9.57
Ekip içinde iletişimde rahatsız ve yetersiz hissedilen konu		
Klinik çalışma düzeni (Görev paylaşımı, tedavi vb.)	29	25.22
Sorun yok	23	20.00
Hemşirelerle iletişim	21	18.26
Bilgi eksikliği	18	15.65
Öğretim elemanı ile iletişimde rahat ve yeterli hissedilen konu		
Vaka tartışması, ziyaret	45	39.13
Her konuda	32	27.83
Soru sorma	23	20.00
Öğretim elemanı ile iletişimde rahatsız ve yetersiz hissedilen konu		
Vaka tartışması, ziyaret	36	31.30

Sorun yok	30	26.09
Hemşirelik süreci ve portfolyo (klinik rehber) kullanımı	11	9.57
Öğretim elemanına soru sorma	8	6.96
İletişim Problemini Çözme Stratejisi		
Genel iletişim becerileri geliştirme	74	64.35
Çocuk ile iletişim becerileri geliştirme	26	22.61
Pediyatrik bilgi düzeyini artırma	20	17.39
Ebeveyn ile iletişim becerileri geliştirme	16	13.91

* Öğrenciler bütün kategorilere birden fazla cevap vermiştir.

TARTIŞMA

Hemşirelik eğitimi klinik uygulama ve teorik bilginin birbirini tamamladığı bir eğitim sürecidir. Hemşirelik eğitiminde temel amaç, öğrencilere mesleki açıdan bilişsel, duyuşsal ve psikomotor boyutta temel bilgi, beceri, davranış ve tutum kazandırmaktır (Dikmen ve ark., 2016; Kılıç, 2018; Kesgin ve ark., 2018; Ordin ve ark., 2018). Öğrenciler aldıkları teorik bilgileri klinik uygulamalarda beceriye dönüştürürken yeni bilgi, beceri ve iletişim deneyimleri ile karşılaşır. İyi planlanan klinik uygulama teorik bilginin beceriye dönüşmesinin yanısıra öğrencilerin mesleğe uyumunu ve mesleki profesyonelliği de artırır. Klinik uygulama deneyimleri öğrencilerin bilgi ve becerilerini hayata geçirerek öğrenme imkânı sağlar (Kesgin ve ark., 2018; Mutlu ve ark., 2020). Bu çalışmada Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin klinik uygulaması sırasında öğrencilerin iletişim becerilerine ve güçlüklerine ilişkin öz değerlendirmeleri incelenmiştir.

Yapılan çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri boyunca en çok Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin klinik uygulamasında kaygı yaşadıkları fakat bunun yönetilebilir olduğu bulunmuştur (Kubin ve Wilson, 2017; Lassche ve ark., 2013; Mutlu ve ark., 2020). Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin klinik uygulamasında öğrenciler, çocuklar ile geçirdikleri klinik deneyim boyunca yüksek düzeyde anksiyete yaşarlar ve bakım verirken endişelidirler (Kubin ve Wilson, 2017; Mutlu ve ark., 2020). Arslan ve arkadaşlarının (2018) yaptığı çalışmada öğrencilerin çocuk kliniklerinde yaşadığı endişelerin; yenidoğan bir bebeğe dokunma, çocuk ve bakım vericisi ile iletişime geçme, ilaç uygulamaları, çocuk ve bakım vericisine uygun ve etkili bakım verme, çocuğa zarar verme korkusu ve çocuk veya bakım vericisine psikososyal açıdan yeteri kadar destek olma gibi konulardan kaynaklandığı görülmektedir (Arslan ve ark., 2018). Mutlu ve arkadaşlarının (2020) yaptığı çalışmada; öğrencilerin %26.'i çocuk ve bakım vericisi ile iletişime geçmekte zorlanma ve %24.4'ü ise yapılacak uygulamalar hakkında yeterince bilgi sahibi olmama nedeni ile endişe duyduklarını bildirmişlerdir (Mutlu ve ark., 2020). Yapılan araştırmalarda öğrencilerin hasta bakımı ve iletişimi konusunda yeterli deneyime sahip olmaması nedeniyle endişe yaşadıkları görülmektedir (Mutlu ve ark., 2020; Ordin ve ark., 2018). Bu araştırma sonuçları yapılan araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Araştırmada öğrencilerin %41.74'ü agresif, stresli, ağlayan ve ajite çocuklar ile %46.96'sı ise ajite, sinirli, gergin ebeveynler ile iletişim kurmakta zorlandıklarını ifade etti. Öğrencilerin iletişim becerilerinin geliştirilmesi için özellikle agresif, stresli, ajite ya da ağlayan çocuk ve ebeveynlerle iletişim kurma becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bunun için stresli, agresif, ağlayan çocuk ve ebeveyn figürlerinin yer aldığı rol play ve simülasyon yöntemlerinin kullanıldığı senaryolar kullanılabilir. Simülasyon veya rol play canlandırma seansları sonrasında debriefing yöntemi ile öğrencilerin duygu ve düşünceleri üzerinde tartışılabilir ve öneriler paylaşılabilir (Mutlu ve ark., 2020). Böylece hem klinik uygulamada öğrencilerimizin daha az stres yaşamalarına hem de yardım edici rollere daha iyi kullanmalarına olanak sağlayabilir.

Hemşirelikte iletişim bakımın vazgeçilmez bir parçasıdır. Hemşirelik öğrencilerinin bakımını üstlendikleri hastaların sağlık durumlarını değerlendirmesi, kaliteli bakım verebilmesi ve gerekli eğitimleri yapabilmesi için etkili iletişim becerilerini kullanmaları gerekmektedir. Etkili iletişim becerilerinin kullanılması hasta yararına olduğu kadar öğrencilerin mesleki gelişimleri üzerine de katkı

sağlamaktadır (Karaca ve ark., 2019). Literatürde hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerilerinin orta ve yüksek düzeyde olduğu görülmektedir (Akın ve Güner, 2016; Kıssal ve ark., 2016; Pazar ve ark., 2017; Söğüt ve ark., 2018; Temel ve Şişman, 2017). Öğrenme ortamında oluşabilecek birtakım zorluklar öğrencilerin stres ve anksiyete yaşamasına neden olmaktadır (Arslan ve ark., 2018; Elkin ve ark., 2016; Mutlu ve ark., 2020). Yapılan araştırmalar iletişim becerilerini etkin bir şekilde kullanan kişilerin stresle daha iyi baş ettiklerini ve iletişim sorunlarını daha az yaşadıkları göstermektedir (Elkin ve ark., 2016). Araştırmamızın sonuçlarına göre; öğrencilerin %64.35'i iletişim konusundaki yaşadıkları sorunları genel iletişim becerilerini geliştirerek çözebileceğine inanmaktadır.

Araştırmamızda öğrencilerin %40'ı ekip içinde iletişim konusunda klinik çalışma düzeni (görev paylaşımı, tedavi vb.) konusunda kendini rahat ve yeterli hissederken, %25.22'si klinik çalışma düzeni (görev paylaşımı, tedavi vb.) hakkında kendini rahatsız ve yetersiz hissettiklerini belirtti. Öğretim elemanı ile iletişim konusunda ise öğrencilerin %39.13'ü vaka tartışma ve ziyaret esnasında kendilerini rahat hissederken, %31.30'u aynı konuda kendilerini rahatsız hissettiklerini ifade etti. Ergin ve arkadaşlarının (2018) çalışmasına göre; öğrenciler için stres kaynaklarının başında hemşireler ve eğitmenler yer almaktadır (Ergin ve ark., 2018). Kesgin ve arkadaşları (2018) ve Turan ve arkadaşlarının (2017) çalışmalarında öğrencilerin sağlık personeli tarafından kabullenilmeyi ve sağlık personelinin kendilerine “meslektaşları gibi davranmasını beklediklerini” ifade etmişlerdir (Kesgin ve ark., 2018; Turan ve ark. 2017). Hemşirelik öğrencilerinin meslekleri ile ilgili kendilerini geliştirebilmesinde hemşirelerin öğrenciye yaklaşımları önemlidir. Yapılan bir çalışmaya göre; eğitim düzeylerinin farklılık göstermesi sebebiyle hemşirelerin öğrencilere yaklaşımları öğretici olma, uygulamalara katılımı destekleme, ortamı tanıtmaya, rol model olma gibi konularda farklılık göstermektedir. Bu durum hemşire öğrenci iletişimini etkilemektedir (Kesgin ve ark., 2018). Öğrencilerin sağlık personelinin kendileriyle olumlu iletişim kurmaları yönünde beklentileri vardır. Öğrenciler kendilerini destekleyen, yardımsever ve öğretici olan sağlık personelinin daha çok şey öğrendiklerini bunun aksine bazı sağlık personelinin işbirlikçi olmayan yaklaşımlarının ve kendilerine yönelik kötü davranışlarının olduğunu belirtmektedir (Courtney-Pratt ve ark., 2018; Jansson ve Ene, 2016; Koç ve Batkın, 2016). Ayrıca, öğrencilerin klinik uygulamadaki en önemli sorumluluklarının tedavi yapmak olduğunu düşünmektedir (Kesgin ve ark., 2018). Liljedahl ve arkadaşlarının (2016) çalışmasında hastaların genel tedavilerini yapmak ve bağımsız bir şekilde klinik becerilerini geliştirebilmenin çok önemli olduğunu belirtmişlerdir (Liljedahl ve ark., 2016).

Klinik uygulamada öğretim elemanı, öğrencilerin klinik uygulamada öğrenmeyi sağlamak ve geliştirmek açısından önemli role sahiptir (Serçekuş ve Başkale, 2016). Yapılan çalışmalarda, öğretim elemanının öğrenciyi değerlendirmek, etkin iletişimi sürdürmek, uygulamaları değerlendirmek, öğrencilere mesleki bilgi ve beceri kazandırmak gibi rol ve sorumluluklarının olduğu görülmektedir (Serçekuş ve Başkale, 2016; Turan ve ark., 2017). Ordin ve arkadaşlarının (2018) yaptığı çalışmada öğrencilerin öğretim elemanından çekindikleri için klinik uygulama sırasında gerekli desteği isteme ile ilgili bir engel olduğu belirlenmiştir (Ordin ve ark., 2018). Öğrencilerin de öğretim elemanından ulaşılabilir olma, teori ve uygulama arasındaki ilişkiyi kurmada destek olma, geri bildirim verme, psikolojik destek ve danışmanlık sağlama, kendilerinden beklentilerini açık ve net olarak bildirmeleri ile ilgili beklentileri bulunmaktadır (Kesgin ve ark., 2018; Sweet ve Broadbent, 2017; Turan ve ark., 2017). Öğrenciler ekipte bulunan kişiler tarafından kabul edildiklerinde, bakıma dahil edildiklerinde, olumlu geri dönüş aldıklarında ve verdikleri bakımın hastadaki yansımalarını gördükleri zaman mesleğe olan sevgileri ve klinik motivasyonları artmaktadır (Ordin ve ark., 2018).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrenci hemşirelerin iletişim beceri düzeylerinin belirlenmesi ve bu doğrultuda eksik yönlerinin teorik ders ve uygulamalarda tamamlanması, iletişim becerilerini artırmaya yönelik eğitim

programlarının uygulanması açısından önemlidir. Araştırmada öğrenciler klinik uygulamada zor çocuk ya da ebeveyn diye tanımlanabilen sinirli, gergin, ajite özellikteki bireyler ile iletişim kurmakta zorlanmaktadır. Kolay iletişime geçebildikleri çocuk ve ebeveynlerin özellikleri ise iletişime açık, konuşkan, meraklı, sakin kişilerdir. Klinik uygulamalarda etkili iletişim becerilerini kullanması mesleki ve sosyal yaşamda stresle baş etme davranışlarını olumlu yönde etkilemektedir. Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmek için mevcut müfredatın gözden geçirilmesi, geleneksel anlatım tekniği yerine problem odaklı öğrenme tekniklerinin kullanılması, simülasyon temelli uygulamaların yapılması ve öğrencilere zor ebeveyn ve çocuklarla iletişim konusunda seminer, panel ve eğitim verilmesi önerilmektedir.

Finansal destek

Finansal destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Yazar Katkıları:

Tasarım/Design: E.G.; Veri Toplama veya Veri Girişi Yapma/Data Collection or Processing: b E.K., M.A.B.; Analiz ve Yorum/Analysis or Interpretation: E.G., E.K., M.A.B.; Literatür Tarama/Literature Search: E.K., M.A.B.; Yazma/Writing: E.K., M.A.B.

KAYNAKLAR

- Akın, S., & Güner, C.K. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerileri ve iletişim becerileri ile ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Sağlık ve Toplum*, 26(2), 47-60. <https://ssyv.org.tr/saglik-ve-toplum-dergisi/>
- Akgün, R., & Çetin, H. (2018). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(3),103-117. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mjss/issue/43001/520543>
- Arslan, S., Şener, D. K., & Cangür, Ş. (2018). Pediatri hemşireliği öğrencileri klinik rahatlık ve endişe değerlendirme aracının geçerlik ve güvenilirliği. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 61-66. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/duzcesbed>
- Ateş, N., Güçlüel, Y., Pirecioğlu, M., Güngörmüş, E., & Yıldırım, A. (2017). İntörn klinik uygulama programına yönelik intörn hemşire, rehber hemşire ve klinik sorumlu hemşiresinin görüş ve önerileri. *Turkish Journal of Research & Development in Nursing*, 19(3), 1-11. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hemarge>
- Aydın, M.F., & Argun, M.Ş. (2010). Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümü öğrencilerinin hastane uygulamalarından beklentileri ve karşılaştıkları sorunlar. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(4), 209-213. <http://acibadem.dergisi.org/>
- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *Nursing Plus Open*, 2, 8-14. <https://doi.org/10.1016/j.npls.2016.01.001>
- Boscart, M.V. (2009). A communication intervention for nursing staff in chronic care. *J Advanced Nurs*, 65(9), 1823-1832. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2009.05035.x>
- Collins, S. (2009). Good communication helps to build a therapeutic relationship. *Nurs Times*, 24, 23-29. <https://www.nursingtimes.net/>
- Courtney-Pratt, H., Pich, J., Levett-Jones, T. & Moxey, A. (2018). I was yelled at, intimidated and treated unfairly: Nursing students' experiences of being bullied in clinical and academic settings. *J Clin Nurs*, 27(5-6), e903- e912. <https://doi.org/10.1111/jocn.13983>
- Dikmen, Y., Denat, Y., Başaran, H. & Filiz, N.Y. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin öz etkililik-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Contemporary Medicine*, 6(3), 206-213. <https://doi.org/10.16899/ctd.93945>
- Elkin, N., Karadağlı, F., & Barut, Y. (2016). Sağlık bilimleri yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri düzeyleri ve ilişkili değişkenlerin belirlenmesi. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 70-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mersinsbd>
- Erdemir, F., Yılmaz, E.A., Geçkil, E., Yıldırım, F., Karataş, H., & Yener M. (2016). *Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği kurumsal çerçeve ve uygulama rehberi*. Nobel Tıp Kitabevi.
- Ergin, D., Celasin, N., Akış, Ş., Altan, Ö., Bakırlıoğlu, Ö., & Bozkurt, S. (2009). Dahili kliniklerde görev yapan hemşirelerin tükenme ve empatik beceri düzeyleri ve bunları etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4, 49-64. <http://dergi.firat.edu.tr/>

- Ergin, E., Çevik, K., & Pakiř-Çetin, S. (2018) Hemşirelik öğrencilerinin eğitimlerine ilişkin algıladığı stres ve strese baş etme davranışlarının incelenmesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 15(1), 16-22. <https://doi.org/10.5222/HEAD.2018.016>
- Erlingsson, C., & Brysiewicz, P. (2017). A hands-on guide to doing content analysis. *African Journal of Emergency Medicine*, 7(3), 93-99. <http://dx.doi.org/10.1016/j.afjem.2017.08.001>
- Kılıç, H.F. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin eğitim stresi ve mesleki benlik saygısı arasındaki ilişki. *Journal of Hacettepe University Faculty of Nursing*, 5(1), 49-59. <http://www.hacettepehemşirelikdersi.org/>
- Jansson, I., & Ene, K.W. (2016). Nursing students' evaluation of quality indicators during learning in clinical practice. *Nurse Educ Pract*, 20, 17-22. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2016.06.002>
- Karaca, A., Açıkgöz, F., & Demirezen, D. (2019). Hemşirelik öğrencileri için terapötik iletişim becerileri ölçeğinin geliştirilmesi. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 72-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sdusbed>
- Kesgin, M.T., Bilgin, N.Ç., & Ayhan, F. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya ilişkin görüşleri: Genel uygulama dersi örneği. *Social Sciences Studies Journal*, 4(22), 3805-3816. <http://sssjournal.com/Anasayfa.aspx>
- Kıssal, A., Kaya, M., & Koç, M. (2016). Hemşirelik ile beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim beceri düzeyleri ve etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3, 134-141. <http://acibadem.dergisi.org/>
- Koç, M. & Batkın, D. (2016). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin uygulama alanlarında meslektaş şiddetine maruz kalma durumları. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 19(3), 189-196. <https://doi.org/10.17049/ahsbd.11056>
- Kubin, L. & Wilson, C.E. (2017). Effects of community volunteer children on student pediatric assessment behaviors. *Clinical Simulation in Nursing*, 13(7),303-308. <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2017.04.011>
- Kutlu, M., Çolakoğlu, N., & Özgüvenç, Z.P. (2010). Hasta hekim ilişkisinde empatinin önemi hakkında bir araştırma. *Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi*, 2(2), 127-143. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spkd>
- Lac, A. (2016). *Content analysis*. In R. J. R. Levesque (Ed.), *Encyclopedia of adolescence* (2nd ed., pp. 1-5). Cham, Switzerland: Springer International.
- Lassche, M., Al-Qaaydeh, S., Macintosh, C. I., & Black, M. (2013). Identifying changes in comfort and worry among pediatric nursing students following clinical rotations. *Journal of Pediatric Nursing*, 28(1), 48-54. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2011.12.008>
- Liljedahl, M., Björck, E., Kalén, S., Ponzer, S., & Bolander Laksov, K. (2016). To belong or not to belong: Nursing students' interactions with clinical learning environments -an observational study. *BMC Med Educ*, 16(197), 1-10. <https://doi.org/10.1186/s12909-016-0721-2>
- Molu, N.G., Ceylan, B., & Özcan, F.Y. (2019). Drama ile bütünleştirilmiş iletişim becerileri eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerileri: Öz-yeterlik ve empatik eğilim düzeylerine etkisi. *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1), 13-26. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jgehes/issue/50042/648198>
- Mutlu, B., Azak, M., & Kalaycı, S. (2020). Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini almış öğrencilerin klinik rahatlık ve endişe durumu ile öz yeterlilik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(26), 4293-4315. <https://doi.org/10.26466/opus.659694>
- Negi, S., Kaur H., Singh G.M., & Pugazhendi, S. (2017). Quality of nurse patient therapeutic communication and overall patient satisfaction during their hospitalization stay. *International Journal of Medical Science and Public Health*, 6(4), 675- 680. <https://dx.doi.org/10.5455/ijmsph.2017.0211522112016>
- Omura, M., Levett-Jones, T., & Stone, T.E. (2019). Design and evaluation of an assertiveness communication training programme for nursing students. *J Clin Nurs*, 28,1990-1998. <https://doi.org/10.1111/jocn.14813>
- Ordin, Y.S., Bilik, Ö., Damar, H.T., & Çelik, B. (2018). Cerrahi kliniklerdeki hemşirelik öğrencilerinin yansıtma raporlarından elde edilen öğrenme deneyimleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 106-120. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/enad>
- Pazar, B., Demiralp, M., & Erer, İ. (2017). The communication skills and the empathic tendency levels of nursing students: A cross-sectional study. *Contemporary Nurse*, 53(3), 368-377. <https://doi.org/10.1080/10376178.2017.1359101>
- Primadianty, I., Indar, Arifin, A., Razak, A., Selmah, B.Ü., & Syamsuddin. (2020). Effect of nurse therapeutic communication on patient satisfaction in the installation of general hospital in massrenpulu, enrekang district. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 5(7), 901-904. <https://www.scribd.com/document/471430043/>
- Serçekuş, P., & Başkale, H. (2016). Nursing students' perceptions about clinical learning environment in Turkey. *Nurse Educ Pract*, 17, 134-8. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.12.008>
- Söğüt, S., Cangöl, E., & Dinç, A. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerinin belirlenmesi. *Researcher: Social Science Studies*, 6(2), 272-280. <http://dx.doi.org/10.18301/rss.564>
- Süt, H.K., Demir, N.G., & Özer, B. (2015). Klinik uygulamaya çıkan öğrenci hemşirelerin iletişim becerileri ve etkileyen faktörler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 15, 2(2), 167-177. <https://atif.sobiad.com/index.jsp?modul=makale>

- Sweet, L., & Broadbent, J. (2017). Nursing students' perceptions of the qualities of a clinical facilitator that enhance learning. *Nurse Educ Pract*, 22, 30-36. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2016.11.007>
- Şahin, Z.A., & Özdemir, F.K. (2015). Hemşirelerin iletişim ve empati beceri düzeylerinin belirlenmesi. *Jaren*, 1(1), 1-7. <https://www.jarengteah.org/>
- Temel, M., & Şişman, F. N. (2017). İletişim becerileri eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin sanal ve kişilerarası ilişkilerine etkisi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 4(3), 171-179. <https://doi.org/10.17681/hsp.297738>
- Turan, G.B., Tan, M., & Dayapoğlu, N. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin ve klinik hemşirelerin intörn uygulamasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 20(3), 170-179. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunihem/>
- Türk Dil Kurumu, Türk dil kurumu sözlükleri, [Türk Dil Kurumu Sözlükleri](http://sozluk.gov.tr/)http://sozluk.gov.tr/ (Erişim Tarihi: 11.09. 2020).

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Contact; it is one of the vital concepts necessary for human beings to adapt to the environment, to survive and to solve their problems. Communication skill, on the other hand, is defined as the correct perception of messages in interpersonal exchange of thoughts and feelings. Nursing profession is one of the professions that attach great importance to communication skills. The nurse needs to develop communication skills to understand the individual, develop problem-solving skills, provide quality care, and help the individual. Improving the quality of care in the nursing profession is possible primarily by initiating positive interpersonal relationships. Studies show that developing effective interpersonal relationships and communication skills by nurses has positive effects such as increased patient satisfaction, compliance with illness and treatment, and increased motivation for recovery. It is aimed to increase the self-confidence and respect of nursing students during both theoretical courses and clinical applications, and to develop personal and professional aspects. In this process; In order for students to develop their communication skills in clinical practice, it is important to be supported and guided by instructors. This study was planned to evaluate the communication skills of third grade nursing students in the clinical practice of the Child Health and Disease Nursing Course.

Materials and Methods: The research in which communication skills of third year nursing students are evaluated in clinical practice guides of the Child Health and Disease Nursing Course in the 2018-2019 academic year is a descriptive type. The universe of the study consists of the third grade students of the Nursing Department, who continue their education in the spring semester of the 2018-2019 academic year in the Faculty of Nursing of a university in Konya. The sample of the study consisted of 115 students who took the Child Health and Disease Nursing Course from the third year students of the Faculty of Nursing, volunteered to participate in the study and completed the Pediatric Nursing Course Clinical Practice guide completely. The data were collected with the "Communication Skills" evaluation form included in the self-assessment scope in the clinical practice guide of the Child Health and Diseases Nursing Course. In the form, there are 9 blank-filled statements aimed at evaluating the communication skills of students. Students evaluated their communication within the child, family or team, taking into account their clinical practice. In addition, students were asked to define the problem they experienced in the field of communication and to develop problem solving strategies for this problem. In the study, the responses of the students' clinical practice guide "Communication Skills" evaluation form of the Child Health and Diseases Nursing Course were evaluated using the content analysis method. Coding was done according to the students' responses to the "Communication Skills" evaluation form and various themes were reached based on these encodings. After this stage, the data were organized, grouped according to themes, and the data were digitized, and the findings about students' communication skills were interpreted comprehensively. The data obtained from the study were analyzed in computer environment with the number, percentage, mean and standard deviation from descriptive statistics. In order to conduct the study, permission from the institution and verbal consent was obtained from the students who agreed to participate in the study. Before starting the research, the students were informed about the purpose and application method of the research.

Findings: 79.1% of the students are female and 56.5% are 19-20 years old. The average age of the students is $20.58 \pm .79$. 30% of the students have applied in Child Infants, 27% in Pediatric Endocrinology-Neurology and 26.1% in General Pediatrics clinics. The answers given by the students in the field of communication were evaluated by content analysis. Codifications were made according to the problem solving strategies developed by students for each question and communication problems of the clinical practice guide "Communication Skills" assessment form of the Child Health and Disease Nursing Course, and various themes were reached based on these coding. The data grouped according to these themes were digitized. According to the research data; 58.26% of the students are best communicating with children who are open to communication, sociable and cheerful; 41.74% of them have difficulty communicating with aggressive, stressed, crying and agitated children. While 53.91 of the students can communicate well with the 0-6 age group, 28.70% of them have difficulty communicating with this age group. While 46.96% of the students defined the parent group with whom they could best communicate as open to communication, curious, talkative parents, 46.96% stated that they had difficulty communicating with agitated, angry, nervous parents. 26.09% of the students have difficulty in talking with the child and family about the prognosis of the disease. While 40% of the students felt comfortable and sufficient in terms of clinical working order (task sharing, treatment, etc.) in terms of communication within the team, 25.22% stated that they felt uncomfortable and inadequate about the clinical working order (task sharing, treatment, etc.). Regarding communication with the instructor, 39.13% of the students felt comfortable during the case discussion and visit, while 31.30 of them felt uncomfortable about the same issue. 64.35% of the students aim to solve their communication problems by improving their general communication skills.

Conclusion and Suggestions: Determining the communication skill levels of student nurses and completing their deficiencies in theoretical lessons and practices are important in terms of implementing training programs to increase communication skills. Using effective communication skills in clinical practice positively affects stress coping behaviors in professional and social life. It is recommended to review the current curriculum in order to improve the communication skills of students, to use problem-oriented learning techniques instead of traditional narrative technique, to make simulation-based applications, and to provide seminars, panels and training on communication with difficult parents and children.